

Henryk Cimek

Wincenty Witos a kluczowe kwestie w Sejmie Ustawodawczym (1919–1922)

Polityka i Społeczeństwo nr 6, 18-26

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Henryk Cimek

WINCENTY WITOS A KLUCZOWE KWESTIE W SEJMIE USTAWODAWCZYM (1919–1922)

Wincenty Witos (1874–1945)¹, prezes Zarządu Głównego PSL Piast, został posłem do Sejmu Ustawodawczego w wyborach, które odbyły się 26 stycznia 1919 r. Mandat uzyskał z listy nr 9 tego stronnictwa w okręgu wyborczym nr 42 (Tarnów), która uzyskała 6 spośród 9 mandatów przypadających na ten okręg. Witos od lutego 1919 r. pełnił funkcję prezesa Klubu Poselskiego PSL Piast, następnie stał na czele Związku Sejmowego Posłów Ludowych (czerwiec–październik 1919 r.) i Klubu Poselskiego PSL (październik 1920 r. – styczeń 1921 r.), w którego skład wchodziłi posłowie PSL Wyzwolenie i PSL Piast, później zaś ponownie na czele Klubu Poselskiego PSL Piast. Kandydował też na marszałka Sejmu Ustawodawczego, ale 14 lutego 1919 r. nieznacznie przegrał w głosowaniu z wysuniętym przez prawicę Wojciechem Trąmpczyńskim². Witos posiadał doświadczenie parlamentarne, które zdobył jako poseł do Sejmu Krajowego Galicyjskiego (1908–1918) i jako prezes Klubu Sejmowego Posłów PSL (od 1913 r.). W 1911 r. został wybrany ponadto do austriackiej Rady Państwa.

Witos zabierał głos w Sejmie Ustawodawczym 40 razy jako poseł i 19 razy jako premier. Jego wystąpienia dotyczyły problemów wewnętrznych odradzającego się państwa, zwłaszcza wsi i chłopów, oraz kwestii granic. Był współautorem wielu wniosków poselskich, m.in. wniosku posłów PSL Piast w sprawie konieczności wydzierżawiania przez ziemian niezagospodarowanych przez nich użytków rolnych.

¹ Szerzej na temat Witosy patrz: Zakrzewski 1978.

² Witos w drugim, rozstrzygającym głosowaniu otrzymał 149 głosów, a Trąmpczyński 155. Witos 1990: 54; *Drugie posiedzenie sejmowe*, „Wyzwolenie” 25 II 1919, nr 8: 106–107.

Sejm przyjął ustawę w tej kwestii już 8 marca 1919 r.³ Był członkiem komisji sejmowych: spraw zagranicznych, skarbowo-budżetowej i rolnej; w tej ostatniej pełnił funkcję przewodniczącego. Zabierał także głos podczas plenarnej debaty sejmowej poświęconej temu zagadnieniu. Domagał się pomocy państwa w odbudowie wsi, głównie przez zaopatrywanie chłopów w drewno budowlane. Nie uczestniczył natomiast w plenarnej debacie sejmowej nad konstytucją. Już w listopadzie 1918 r. Witos domagał się utworzenia silnej armii. Interesował się przebiegiem dyskusji na temat granic Polski na konferencji pokojowej w Paryżu, zabierając głos w tej sprawie w sejmie. Jako premier rządu koncentrował się głównie na kwestii wojny i pokoju z Rosją Radziecką oraz uzyskaniu korzystnych dla Polski granic wschodnich.

Poglądy PSL Piast na przebudowę stosunków agrarnych w Polsce zostały zawarte we wniosku poselskim i w deklaracji Klubu Poselskiego PSL Piast zaprezentowanej w sejmie przez Witosę 22 lutego 1919 r. W dokumentach tych uznano, że latyfundia i obszary dworskie są średniowiecznym przeżytkiem. Dlatego zreformowanie rolnictwa uznano za problem o randze państwowej i społecznej, postulując szybkie jego rozwiązanie. Reforma rolna zakładała uczynienie z bezrolnych i małorolnych chłopów samodzielnych rolników, posiadających prywatne gospodarstwa, przy czym chłopci mieli płacić za nabywaną ziemię. Na potrzeby reformy rolnej proponowano przeznaczyć ziemie państwowe, majoraty, ordynacje oraz wielką własność ziemską i dobra martwej ręki powyżej 100–200 morgów; lasy planowano upaństwowić. Przyszły ustrój rolny w Polsce miał się opierać na „zdrowych gospodarstwach włościańskich”, mających nawet do 40 ha⁴.

Witos opowiadał się za tworzeniem silnych, „zamożnych” gospodarstw chłopskich, m.in. podczas plenarnej debaty sejmowej na temat reformy rolnej 6 czerwca 1919 r. Ostro skrytykował rolę szlachty w dziejach Polski, głównie w okresie rozbiorów. Jego zdaniem ziemia powinna należeć do tych, którzy na niej pracowali i dla Polski ją utrzymywali. Uważał, że majątki ziemskie były ciężarem dla duchowieństwa w jego podstawowej działalności. Witos twierdził, „iż pań-

³ Wniosek posłów PSL Piast i tekst ustawy patrz: Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej (dalej cyt. SU), druki nr 41 i 112.

⁴ Wniosek posłów Wincentego Witosy, Franciszka Bardla, Jana Dąbskiego i tow. z ramienia PSL („Piastowców”) w sprawie naprawy stosunków rolnych w Państwie Polskim, SU, druk nr 10; Sprawozd. stenogr. ... 22 II 1919, łam 128–129; Cimek 2006: 9 i nn.

stwo polskie może być w przyszłości jedynie tylko na ludzie zbudowane” (Sprawozd. stenogr. ... 6 VI 1919, łam 22–23, 30). Według niego oddanie ziemi w ręce chłopów, którzy mieli w przyszłości stanowić podstawę państwa, przyczyni się do jego umocnienia. Prezentował więc agrarystyczną wizję Polski.

Przyjęcie „Uchwały Sejmu Ustawodawczego z dnia 10 lipca 1919 r. w przedmiocie zasad reformy rolnej”⁵ ludowcy uznali za sukces, chociaż w wielu kwestiach odbiegała od ich postulatów, zwłaszcza PSL-Lewicy. Później zabiegali o przyspieszenie jej realizacji, co czynił także Witos (zob. Sprawozd. stenogr. ... 23 IV 1920, łam 71–72; Sprawozd. stenogr. ... 11 V 1920, łam 45 i nn.; Sprawozd. stenogr. ... 4 VI 1920, łam 65–66).

Witos, rozpatrując poszczególne kwestie, uwzględniał interesy państwa, które miało być w perspektywie – według ludowców – Polską Ludową. W zaprezentowanej przez niego w sejmie 22 lutego 1919 r. deklaracji programowej PSL Piast nakreśliło m.in. pożądany kształt terytorialny odradzającej się Polski. Wyrażano radość z przekreślenia rozbiorów i z powstania niepodległego państwa polskiego. Witos opowiadał się za zjednoczeniem wszystkich ziem polskich i utworzeniem państwa z własnym wybrzeżem morskim. Miał na myśli granice, jakie „zakreślił trud walki i kulturalnej pracy naszych przodków” (Sprawozd. stenogr. ... 23 II 1919, łam 128). Był przeciwnikiem aneksji cudzych ziem i opowiadał się za przestrzeganiem zasady „równi z równymi i wolni z wolnymi”, ale nic nie wspominał o utworzeniu niepodległych państw: litewskiego, białoruskiego i ukraińskiego. Za „nieoddzielne” części państwa polskiego, których nie należało dać sobie „wydrzeć”, uznał Galicję Wschodnią ze Lwowem, Śląsk Cieszyński, Spisz, Orawę, terytorium byłego zaboru pruskiego z Poznaniem i Gdańskiem oraz ziemie wschodnie z Wilnem. Zapowiedział też, że PSL Piast nie uzna w kwestii terytorium Polski żadnych „krzywdzących układów” (Sprawozd. stenogr. ... 22 II 1919, łam 128–129). Zdaniem Witos a Polskę zjednoczoną zawdzięczaliśmy entencie, dlatego wyrażał niezłomną nadzieję, że pomoże ona Polsce w przewyciężeniu jej wrogów zarówno na wschodzie, jak i na zachodzie.

Witos krytycznie wypowiadał się o postanowieniach traktatu pokojowego z Niemcami zawartego 28 czerwca 1919 r. Z inspiracji angielskiej Polska otrzymała bowiem znacznie mniejsze terytorium niż proponowała Komisja do Spraw Polskich w marcu 1919 r. W traktacie

⁵ Tekst tej uchwały wraz z przyjętymi rezolucjami patrz: SU, druk nr 839.

wersalskim znalazło się m.in. postanowienie (art. 87), że granice Polski nieokreślone w tym dokumencie będą oznaczone później przez główne mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone (Anglię, Francję, USA, Japonię i Włochy). Mocarstwa te podpisały z Polską w tym samym dniu odrębny traktat, nieprecyzyjnie nazywanym „traktatem mniejszościowym”, w którym m.in. zobowiązywano Polskę do sprawiedliwego odniesienia się do mniejszości etnicznych, religijnych i językowych⁶.

Wymienione traktaty przedłożono do zatwierdzenia sejmowi, który wyłonił w tym celu 46-osobową Komisję Ratyfikacyjną, m.in. z udziałem Witosy. Sejmowa debata ratyfikacyjna odbyła się 30 i 31 lipca 1919 r. W drugim dniu wśród 9 mówców był Witos, który zwrócił uwagę m.in. na niekorzystne dla Polski rozwiązania w sprawie Gdańska i umiędzynarodowienia Wisły. Mówił o zastosowaniu odmiennych miar wobec różnych narodów i państw, na przykład Polski i Czechosłowacji. Miał na myśli sprawę Śląska Cieszyńskiego, gdzie większość stanowili Polacy. Decyzje traktatowe były – jego zdaniem – niesprawiedliwe, ponieważ niektóre bezspornie polskie ziemie pozostały poza granicami Polski lub zarządzono na nich plebiscyty. Postanowienia zawarte w „traktacie mniejszościowym” uznał za uwłaczające suwerenności Polski. Część zapisów, na przykład w sprawie Żydów, mogła – jak stwierdził – zwrócić się przeciwko nim samym⁷. Na zakończenie swojego wystąpienia Witos złożył wniosek, który jednak nie został uwzględniony, aby przeprowadzić oddzielne głosowania nad obydwojma traktatami.

W okresie istnienia rządu Witosy (24 lipca 1920 r. – 13 września 1921 r.) rozstrzygnęły się losy granic wschodnich (z wyjątkiem granicy z Litwą) oraz Górnego Śląska i Śląska Cieszyńskiego, choć w sprawie tego ostatniego wiążące decyzje zapadły 4 dni po powstaniu gabinetu Witosy, a więc nie miał na nie wpływu. Z przeprowadzenia plebiscytu na Śląsku Cieszyńskim zrezygnował bowiem już premier Władysław Grabski na konferencji w Spa 10 lipca 1920 r., w rezultacie czego Rada Ambasadorów podjęła 28 lipca decyzję o podziale spornych terenów na Śląsku Cieszyńskim między Polskę i Czechosłowację, niekorzystną dla Polski, nieuwzględniającą zasady etnograficznej. Decyzja ta zaskoczyła rząd Witosy i wywołała oburzenie w społeczeństwie.

⁶ Postanowienia obu traktatów zob.: Janowska, Jędruszczak 1984: 494 i nn.

⁷ Zdaniem Witosy „jeśli Żydzi zabiegali o te wyjątkowe postanowienia, jeśli chcieli stworzyć dla siebie nowożytnie getto, to niech nie narzekają, jeżeli w przyszłości zwrócą się one przeciwko nim samym, a zwrócić się będą musiały”. Sprawozd. stenogr. ... 31 VII 1919, lam 8.

Na Górnym Śląsku za czasów rządu Witosa odbył się plebiscyt i wybuchły dwa powstania. Witos zdawał sobie sprawę z groźby popełnienia nadużyć przez stronę niemiecką podczas plebiscytu. 22 lutego 1921 r. stwierdził w sejmie, że rząd „nie zaniedba niczego”, by ludność górnośląska mogła swobodnie wyrazić swoją wolę, a 11 marca uspokajał, że rząd uczynił wszystko, by głosowali tylko ci, którzy mieli do tego prawo. Witos był przy tym pewien wygranej (Sprawozd. stenogr. ... 24 IX 1920, łam 16; Sprawozd. stenogr. ... 22 II 1921, łam 48; Sprawozd. stenogr. ... 11 III 1921, łam 82; *Historyczny dzień...* 1921: 1–2).

Wynik odbytego 20 marca 1921 r. plebiscytu na Górnym Śląsku Witos uznał w swoim wystąpieniu sejmowym z 14 kwietnia, wbrew jego wynikom, za „korzystny” dla Polski. Miał on stanowić wyraz zwycięstwa „idei sprawiedliwości”. Był przeciwny braniu pod uwagę głosów tzw. emigrantów. Za przyłączeniem Górnego Śląska do Polski przemawiały – jego zdaniem – nie tylko sprawiedliwość dziejowa, ale także względy gospodarcze⁸.

Witos wypowiadał się także na temat III powstania śląskiego, które wybuchło z 2 na 3 maja 1921 r. i trwało do 5 lipca 1921 r., reagując głównie na wiadomość, że rząd angielski jest za przyznaniem Polsce tylko dwóch powiatów na terenie plebiscytowym. Witos przypomniał w sejmie 10 maja, że mocą pierwotnej decyzji konferencji pokojowej w Paryżu Górny Śląsk powinien przapaść Polsce bez plebiscytu. Powstanie uznał za spontaniczny akt rozpaczy ludności, na który rząd starał się wpływać „uspokajająco”, dążąc, by zaprzestała ona walki orężnej. Rząd zamknął granicę polsko-śląską i zarządzenia tego „ściśle” przestrzegał. Witos wyraźnie podkreślił, że rząd był przeciwny dochodzeniu praw na drodze powstania i „wydał zarządzenia, usuwające wszelkie możliwe współdziałania z tym ruchem, jakkolwiek wiedział, że całe społeczeństwo polskie w uczuciach swoich będzie tym krokiem w wysokim stopniu boleśnie dotknięte” (Sprawozd. stenogr. ... 10 V 1921, łam 6). Dlatego rząd odwołał komisarza plebiscytowego Wojciecha Korfantego, gdy ten stanął na czele powstania, zakazał werbunku ochotników na terytorium Rzeczypospolitej i odrzucał „wszelkie” zarzuty, jakoby współdziałał z powstaniem. Wystąpienie Witosa spotkało

⁸ Sprawozd. stenogr. ... 14 IV 1921, łam 8–9. Na obszarze plebiscytowym głosowało łącznie z emigrantami (prawie 200 tys. z Niemiec i około 10 tys. z Polski) 1 190 46 osób, z tego za przynależnością Górnego Śląska do Polski opowiedziało się 479 359 osób, a za przynależnością do Niemiec 707 605 osób. Wynik ten nie odzwierciedlał stosunków narodowościowych na Górnym Śląsku, gdzie językiem polskim posługiwało się 65–70% mieszkańców.

się z jawnym niezadowoleniem wielu posłów, m.in. z pytaniem, czy tak powinien postępować rząd polski, zwłaszcza w kontekście postawy rządu niemieckiego.

18 maja 1921 r. Witos odpowiadał w sejmie na wygłoszoną przez Geoga Lloyda w Izbie Gmin mowę, w której negował on polskość Górnego Śląska, uznając ludność niemiecką za „tubylczą” na tym terenie, a ludność polską za napływową. Witos odsyłał Geoga Lloyda do opracowań historyków angielskich i niemieckich, które zawierały odmienne ustalenia na ten temat. Z kolei 29 lipca Witos odpowiadał na nagłą interpelację wszystkich klubów poselskich, w której pytano m.in. o to, co rząd uczynił w sprawie rozstrzygnięcia kwestii Górnego Śląska zgodnie z duchem traktatu wersalskiego. Witos ogólnikowo zapewniał, że rząd takie kroki poczynił, nie godząc się na rozwiązania częściowe i prowizoryczne (Sprawozd. stenogr. ... 29 VII 1921, łam 83–85).

24 lipca 1920 r. w dniu zaprzysiężenia nowego gabinetu Witos wygłosił exposé, w którym za najważniejsze zadania dla rządu uznał obronę państwa, zakończenie wojny polsko-radzieckiej oraz zawarcie trwałego i sprawiedliwego pokoju. Stwierdził, że wobec zagrożenia bytu państwa należy dążyć do tego, by „każdy Polak zdolny do noszenia broni stał się żołnierzem” (Sprawozd. stenogr. ... 24 VII 1920, łam 91). Dwa miesiące później, po przełomie w wojnie na korzyść Polski, zostały osiągnięte – zdaniem Witosy – trzy cele: uratowano byt państwa i pokój dla Europy, a także przyspieszono rokowania pokojowe (Sprawozd. stenogr. ... 24 IX 1920, łam 14). Tak więc zwycięstwa wojsk polskich nie spowodowały zmiany w stanowisku Witosy co do potrzeby szybkiego zawarcia pokoju.

Na mocy umowy o preliminarzach pokojowych i rozejmie, podpisanej 12 października 1920 r. w Rydze, działania wojenne miały być wstrzymane 18 października. Zdaniem Witosy przewodniczący delegacji polskiej Jan Dąbski (działacz PSL Piast) poczynił zbyt daleko idące ustępstwa, ale rząd zaakceptował umowę (Witos 1990: 147). Projekt ustawy o jej ratyfikowaniu dyskutowano w sejmie 22 października. Witos mówił o usunięciu dzięki Polsce widma rewolucji zagrażającej Europie. Cytowaną umowę, którą sejm zaakceptował, uznał za świadectwo szczerzej woli porozumienia i usunięcia przyczyn przyszłych konfliktów (Sprawozd. stenogr. ... 22 X 1921, łam 6). Sejmowa debata ratyfikacyjna nad traktatem pokojowym między Polską a Rosyjską Federacyjną Socjalistyczną Republiką Radziecką, który został zawarty 18 marca 1921 r. w Rydze, odbyła się 14 i 15 kwietnia. Witos w swoim wystąpieniu prosił wysoką izbę o zatwierdzenie traktatu w całości

(Sprawozd. stenogr. ... 14 IV 1921, łam 8). Na jego mocy Polska odzyskała znaczną część obszarów utraconych w wyniku rozbiorów, w tym całą Galicję Wschodnią, na której zależało PSL Piast, choć – jak podkreślał Witos – w Klubie Poselskim PSL Piast istniały rozbieżności poglądów na polską politykę wschodnią (Witos 1990: 63). Miał na myśli głównie federacyjną koncepcję J. Piłsudskiego.

Witos zabierał głos w sejmie także w sprawie Wileńszczyzny, którą uważał za „część składową” Polski. Podkreślał przy tym, że rząd uznawał prawo mieszkańców tej ziemi do samookreślenia. Przypominał o postulacie zawartym w traktacie ryskim, by sporne sprawy między Litwą i Polską były rozstrzygane przez te państwa. Krytykował przy tym władze Litwy kowieńskiej za ich współpracę z Armią Czerwoną podczas wojny polsko-radzieckiej. Witos nie zmienił zdania o sposobie rozstrzygnięcia kwestii spornych z Litwą także po „buncie” dywizji gen. Lucjana Żeligowskiego, która 9 października 1920 r. zajęła Wilno wraz z obszarem około 15 tys. km kw. (Sprawozd. stenogr. ... 24 IX 1920, łam 15; Sprawozd. stenogr. ... 14 X 1920, łam 5). Żeligowski przystąpił następnie do organizowania tzw. Litwy Środkowej (szerzej zob. Krajewski 1996; Srebrakowski: 1995). Witos, wypowiadając się na ten temat w sejmie 27 stycznia 1921 r., stwierdził: „w sporze o Wilno stoi Rząd Polski na gruncie swobodnego wypowiedzenia się ludności pod egidą Ligi Narodów, uważając je za jedyne rozwiązanie tej sprawy” (Sprawozd. stenogr. ... 27 I 1921, łam 25). W swoich wspomnieniach napisał, że akcja Żeligowskiego była „nieoficjalnym dziełem rządu polskiego”, o której wiedział jako premier i godził się na nią (Witos 1990: 188). Już po upadku rządu Witosa odbyły się wybory do Sejmu Wileńskiego (8 stycznia 1922 r.), a 24 marca Sejm Ustawodawczy w Warszawie przyjął akt złączenia Wileńszczyzny z Polską. Statut ziemi wileńskiej miał opracować rząd. Witos zgłosił poprawkę do projektu tej ustawy, dopuszczającą nadanie Wileńszczyźnie autonomii, co pozwoliło na jednomyślne przyjęcie ustawy przez sejm (Sprawozd. stenogr. ... 24 III 1922, łam 9; *Ziemia Wileńska...*: 2).

Bibliografia

Cimek H., 2006, *Walka ludowców o kształt reformy rolnej w Sejmie Ustawodawczym w 1919 r.*, „Polityka i Społeczeństwo”, nr 3.

- Drugie posiedzenie sejmowe*, „Wyzwolenie” 23 II 1919, nr 8.
- Historyczny dzień. Prezydent ministrów Witos o plebiscycie na Górnym Śląsku*, „Piast” 20 III 1921, nr 12.
- Janowska H., Jędruszczak T. (red.), 1984, *Powstanie II Rzeczypospolitej. Wybór dokumentów 1866–1925*, Warszawa.
- Krajewski Z., 1996, *Geneza i dzieje wewnętrzne Litwy Środkowej (1920–1922)*, Lublin.
- Sprawozd. stenogr. z 4 pos. SU, 22 II 1919.
- Sprawozd. stenogr. z 47 pos. SU, 6 VI 1919.
- Sprawozd. stenogr. z 82 pos. SU, 31 VII 1919.
- Sprawozd. stenogr. ze 139 pos. SU, 23 IV 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 146 pos. SU, 11 V 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 153 pos. SU, 4 VI 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 166 pos. SU, 24 VII 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 167 pos. SU, 24 IX 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 172 pos. SU, 14 X 1920.
- Sprawozd. stenogr. ze 177 pos. SU, 22 X 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 203 pos. SU, 27 I 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 212 pos. SU, 22 II 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 218 pos. SU, 11 III 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 223 pos. SU, 14 IV 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 225 pos. SU, 10 V 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 244 pos. SU, 29 VII 1921.
- Sprawozd. stenogr. z 292 pos. SU, 24 III 1922.
- Srebrakowski A., 1995, *Sejm Wileński 1922 roku*, Wrocław.
- SU, druk nr 10.
- SU, druk nr 41.
- SU, druk nr 112.
- SU, druk nr 839.
- Witos W., 1990, *Dzieła wybrane*, t. II. Do druku przygotowali i przypisami opatrzyli: E. Karczewski, J.R. Szaflik, Warszawa.
- Zakrzewski A., 1978, *Wincenty Witos, chłopski polityk i mąż stanu*, Warszawa.
- Ziemia Wileńska wróciła na łono Ojczyzny*, „Piast” 2 IV 1922, nr 14.

Wincenty Witos and the Key Issues of Sejm Ustawodawczy (1919–1922)

Abstract

Wincenty Witos (1874–1945), Chairman of Zarząd Główny PSL Piast (Main Council of Polish Peasant Party „Piast”), was elected a deputy to Sejm Ustawodawczy (Constituent Assembly) on 26 January 1919. Since February 1919 he was the chairman of Klub Poselski PSL Piast (Parliamentary Club of PSL Piast), and subsequently he headed Związek Sejmowy Posłów Ludowych (Parliamentary Union of Peasant Deputies) in the period between June and October 1919, as well as chairing Klub Posłów

PSL (the Club of PSL Deputies) in the period between October 1920 and January 1921, consisting of deputies representing PSL Piast and PSL Wyzwolenie. Later he again became the chairman of Klub Poselski PSL Piast.

During the proceedings of the Constituent Assembly, Witos took the floor 40 times as a deputy and 19 times in the capacity of Prime Minister. His interventions pertained internal issues arising in the newly re-established Polish state. In particular, they were related to agrarian reforms and the issue of borders. On the other hand, Witos did not take part in a plenary discussion concerning the Constitution. He was a member of the following parliamentary committees: foreign affairs, fiscal-budgetary and agrarian (as its chairman). As Prime Minister of the Cabinet in the period between 24 July 1920 and 13 September 1921, he concentrated primarily on the issue of war and peace with the Soviet Russia and an opportunity to establish the eastern borderline in a manner advantageous for Poland. Witos was in favour of partial expropriation of landowners and clergy as well as of creating „well-to-do” peasant farms. His was an agrarist vision of Poland. He contributed significantly to the passing of „Uchwała Sejmu Ustawodawczego z dnia 10 lipca 1919 r. w przedmiocie zasad reformy rolnej” (Law on the agrarian reform of 10 July 1919). He was of the opinion that all Polish territories should be united whereas the Polish state (Polska Ludowa – People’s Poland) should be granted part of the coastal territory. According to him, the Polish state ought to include: Galicja Wschodnia (Eastern Galicia) and Lvov, Śląsk Cieszyński (Cieszyn Silesia), Spisz (Zips), Orawa, a territory of the former Prussian partition together with Poznań (Posen) and Gdańsk (Danzig) as well as eastern lands together with Vilnius. Witos spoke critically about the resolutions adopted by the peace treaty with Germany concluded on 28 June 1919.